

Innst. S. nr. 106.

(1998-99)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ågot Valle, Grete Knudsen, Inge Lønning og Lisbeth Holand om endring av retningslinjene for godkjenning av besøks- og avlastningshjem som tiltak etter lov om barneverntjenester.

Dokument nr. 8:103 (1997-98).

Til Stortinget.

Sammendrag

Representantene legger i dokumentet fram forslag om at Regjeringen skal klargjøre retningslinjene for godkjenning av besøks- og avlastningshjem slik at man ikke skal utelukkes pga. seksuell legning og/eller samlivsform.

Forslagsstillerne viser til at Barne- og familiedepartementet i brev av 10. mars 1998 til alle landets kommuner, fylkeskommuner og fylkesmennene gir uttrykk for at det av hensyn til barnet presiseres at praksis for godkjenning av fosterhjem skal gjelde for godkjenning av besøks- og avlastningshjem. Brevet sier videre:

"Ved anvendelse av disse retningslinjene for godkjenning av besøks- og avlastningshjem står vi igjen med at homofile par som hovedregel ikke kan godkjennes som besøks- og avlastningshjem. Unntakene fra denne regelen knytter seg til kriteriet om en særlig tilknytning mellom barnet og det aktuelle hjemmet."

Forslagsstillerne mener at de pålegg som gis i dette brevet er en klar innstramning, og finner dette uheldig.

Det påpekes at det i dag mangler en stor mengde besøks- og avlastningshjem over hele landet og forslagsstillerne mener det er ille at myndighetene avviser en hel gruppe mennesker på grunn av seksuell legning eller samlivsform.

Komiteens merknader

Komiteen er kjent med at det i forbindelse med godkjenning av besøks- og avlastningshjem, som tiltak etter lov om barneverntjenester, må hensynet til barnet og mulighet for en god oppvekst være det avgjørende. Komiteen mener at det viktigste for barnet er muligheten for trygghet, omsorg og oppdragelse.

Alle som søker om å få være besøks- og avlastningshjem må gjennom faste godkjenningsrutiner for å vise sin skikkethet. Gjennom denne prosessen vil den enkelte vise sin egnethet, uavhengig av seksuell identitet og/eller samlivsform. Komiteen vil ellers peke på at denne type tiltak i stor grad er en frivillig ordning der kommunen gir foreldrene et tilbud. Foreldrene har altså et valg. Komiteen vil understreke at man i dag har stor mangel på besøks- og avlastningshjem i kommunene. Kommunene rapporterer om et stort behov for ressurspersoner som er kvalifiserte for dette arbeidet og har muligheter for å stille opp.

Komiteen har forelagt dokumentet for departementet til vurdering. Statsrådets svar av 15. desember 1998 er tatt inn som vedlegg.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at besøks- og avlastningshjem er et frivillig hjelpetiltak i regi av barnevernet.

Flertallet har merket seg at besøks- og avlastningshjem skiller seg fra fosterhjemmene og adopsjon ved at besøks- og avlastningshjem ikke skal erstatte barnets hjem hos sine biologiske foreldre. Kravene til besøkshjem er dermed ikke de samme som kravene til fosterhjem og adopsjon.

Flertallet vil understreke betydningen av at utvelgelse av besøks- og avlastningshjem skjer i nært samarbeid med barnets foreldre.

Flertallet ser på det som positivt at vi som samfunn tar i bruk de ubrukte ressursene som ligger hos mange mennesker som ikke danner en tradisjonell familieenhet, i forbindelse med besøks- og avlastningshjem.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det i slike saker er barnets behov som må settes i fokus og ikke det behov som enkelte voksne har for å ha kontakt med barn. Disse medlemmer vil påpeke at det er barnets grunnleggende behov for stabilitet og trygghet som må ivaretas. Disse medlemmer mener at det for barn som er i besøks- og avlastningshjem er spesielt viktig at dette hjemmet har et stabilt familieforhold. Det er disse medlemmers oppfatning at denne stabilitet og trygghet for et barn som er i en vanskelig livssituasjon, best kan ivaretas innenfor en tradisjonell familieenhet med både mor og far tilstede. Disse medlemmer er klar over at det etter gjeldende retningslinjer for besøks- og avlastningshjem, med foreldrenes samtykke kan gjøres unntak fra å stille krav om tradisjonell familieenhet.

Det er derfor disse medlemmers oppfatning at man må være ytterst forsiktig med å plassere barn i besøk- og avlastningshjem som ikke kan tilby denne

tradisjonelle familieenheten. Disse medlemmer vil likevel presisere at det ved plassering må vektlegges hva barnets biologiske foreldre mener, slik at både barnets behov og foreldrenes valgfrihet blir avgjørende.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og det som står ovenfor og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:103 (1997-98) - forslag fra stortingsrepresentantene Ågot Valle, Grete Knudsen, Inge Lønning og Lisbeth Holand om endring av retningslinjene for godkjenning av besøks- og avlastningshjem som tiltak etter lov om barneverntjenester - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 25. februar 1999.

May-Helen Molvær Grimstad,
leder.

Liv Marit Moland,
ordfører.

Grethe G. Fossum,
sekretær.

Vedlegg

Brev til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen fra Barne- og familiedepartementet v/statsråden, datert 15. desember 1998.

Dokument nr. 8:103 (1997-98) om endring av retningslinjer for godkjenning av besøks- og avlastningshjem som tiltak etter lov om barneverntjenester

Det vises til brev av 18. juni fra Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vedrørende ovennevnte.

Departementet har utarbeidet retningslinjer av 10. desember 1998 om hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4. Disse retningslinjene er for tiden under trykking, og vil bli sendt ut til bl.a. alle landets kommuner og fylkesmenn. Retningslinjene inneholder et eget punkt om besøks- og avlastningshjem. I retningslinjene er det presisert at oppgaven som besøks- og avlastningshjem skiller seg fra fosterhjem på den måten at besøks- og avlastningshjem ikke skal erstatte barnets biologiske foreldre, og at kravene til besøks- og avlastningshjem

derfor kan være annerledes enn de som stilles til ordinære fosterhjem. Det er bl.a. uttalt:

"Det vil bl.a. i enkelte tilfeller ikke være behov for å stille krav til alder, sivil status eller en tradisjonell familieenhet. Som ovenfor nevnt må barnets behov være avgjørende for utvelgelsen. Da det her er tale om frivillige tiltak, må barnets biologiske foreldre samtykke til barneverntjenestens forslag til besøks- og avlastningshjem."

Retningslinjene innebærer etter dette at det ikke er noe i veien for at enslige eller homofile oppnevnes som besøks- eller avlastningshjem forutsatt at barnets foreldre er enige i dette. Til orientering vedlegges kopi av retningslinjene. Besøks- og avlastningshjem er omhandlet i retningslinjene pkt. 5.3.

Jeg legger med dette til grunn at retningslinjene er tilstrekkelig klargjort i samsvar med forslaget i dokument nr. 8:103.